USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2022/1744

ze dne 4. května 2022

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro chemické látky (ECHA) na rozpočtový rok 2020

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro chemické látky na rozpočtový rok 2020,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0112/2022),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Evropské agentury pro chemické látky (dále jen „agentura“) na rozpočtový rok 2020 dosahoval podle jejího výkazu příjmů a výdajů ([1]) výše 109 362 158 EUR, což ve srovnání s rokem 2019 představuje snížení o 3,08 %; vzhledem k tomu, že přibližně 29,41 % rozpočtu agentury pochází z plateb a poplatků a 67,48 % z Unie a třetích zemí (v roce 2019 to bylo 39,51 % z plateb a poplatků a 57,61 % z Unie a třetích zemí);

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce agentury za rozpočtový rok 2020 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. bere na vědomí, že od konečné lhůty pro registraci podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ([2]) v roce 2018 výrazně klesl příjem agentury z poplatků, takže se musí stále více spoléhat na unijní financování;

2. bere na vědomí, že v roce 2020 vybrala agentura na poplatcích celkem 32 292 704 EUR (44 385 256 EUR v roce 2019) a dotace od Unie činily 73 795 512 EUR (64 503 447 EUR v roce 2019) včetně příspěvku od třetích zemí ve výši 1 850 992 milionu EUR (1 615 032 v roce 2019);

3. zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby agentura byla schopna plnit svůj mandát dlouhodobě; vyzývá v této souvislosti k vyřešení problému nepředvídatelnosti rozpočtových příjmů agentury; bere na vědomí pozitivní vývoj, pokud jde o řídící strukturu a strukturu financování agentury, konstatuje však, že příjmy z poplatků mají sestupný trend, a domnívá se, že by měl být neprodleně vytvořen a zaveden nový model stabilního financování; upozorňuje na skutečnost, že i přes připomínky Parlamentu a Účetního dvora byl v agentuře v roce 2020 zaznamenán nepředvídaný a značný pokles příjmů z poplatků podle nařízení (ES) č. 1907/2006 ve výši přibližně 7 000 000 EUR;

([1]) Úř. věst. C 114, 31.03.2021, s. 121.

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1).

4. zdůrazňuje, že je nezbytné zajistit, aby agentura měla odpovídající počet zaměstnanců, který bude odrážet potřeby spojené s prováděním Zelené dohody pro Evropu a strategie Unie pro udržitelnost v oblasti chemických látek, akčního plánu pro oběhové hospodářství a zejména cíle nulového znečištění; bere na vědomí dobrou práci, kterou agentura odvedla v souvislosti se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ([3]), a uznává, že je třeba pokračovat v úsilí o vytvoření plně udržitelného modelu financování;

5. s uspokojením bere na vědomí, že díky monitorování rozpočtu v rozpočtovém roce 2020 dosáhla míra plnění 98,48 %, což představuje oproti roku 2019 mírný pokles o 0,30 %, a že míra plnění prostředků na platby dosáhla 94,16 %, což ve srovnání s rokem 2019 představuje nárůst o 8,07 %;

6. konstatuje, že v souladu připomínkami obdrženými v rámci postupu udělování absolutoria za rok 2019 agentura pokračuje ve svém úsilí o zvyšování účinnosti systému ověřování ex post, jehož cílem je zkrátit prodlevu mezi předložením dokumentace a ověřením, zda žadatel má status malého a středního podniku; vítá skutečnost, že dodatečný příjem z registračních poplatků, který agentuře vzniká v rámci procesu ověřování statusu malých a středních podniků a je zahrnut do příjmů z registrací a aktualizací podle nařízení REACH, činil 1 370 000 EUR (oproti 700 000 EUR v roce 2019); bere na vědomí, že tento nárůst lze přičíst jednak účinné „kampani pro malé a střední podniky“, v níž byly podniky žádány, aby před zahájením ověřovacího procesu samy deklarovaly svou skutečnou velikost, čímž se mohou vyhnout správním poplatkům, které by jinak vyplývaly z nesprávné deklarace, a jednak prioritizaci podniků s nejvyšším finančními redukcemi; konstatuje, že v roce 2020 bylo takto ověřeno celkem 504 podniků (oproti 333 v roce 2019) a že agentura kromě dodatečných registračních poplatků získala 1 050 000 EUR na správních poplatcích (oproti 1 010 000 EUR v roce 2019) vybraných od společností, které obdržely slevy, na něž neměly nárok; vítá skutečnost, že agentura bude pokračovat ve svém úsilí i v roce 2021 a je na dobré cestě k tomu, aby do konce roku 2023 dokončila ověřování žádostí podaných ve lhůtě pro registraci z roku 2018;

7. připomíná, že Evropská agentura pro chemické látky (dále jen „agentura“) je mezi regulačními orgány hnací silou při provádění právních předpisů Unie týkajících se chemických látek ve prospěch lidského zdraví a životního prostředí, inovací a konkurenceschopnosti; konstatuje, že agentura poskytuje informace o chemických látkách, pomáhá společnostem při dodržování právních předpisů a přispívá k bezpečnému používání chemických látek; zdůrazňuje, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 stanoví, že uvedené úkoly by měly plněny tak, aby provádění testů na zvířatech bylo vždy až posledním řešením a aby byly podporovány metody bez využití zvířat;

8. bere na vědomí, že agentura nadále podporovala úsilí Unie o omezení a nahrazení testů na zvířatech zveřejňováním nových nástrojů a rozšiřováním přístupu k informacím, což usnadňuje přechod na alternativy, které testování na zvířatech nezahrnují;

9. zdůrazňuje, že je třeba přidělit agentuře rozpočtové prostředky na užší spolupráci se sesterskými agenturami s cílem konsolidovat jedinečnou unijní databázi chemických látek podle zásady „jedna látka, jedno posouzení“ ([4]), a to zejména začleněním záznamů metodiky nového přístupu (NAM) do Mezinárodní jednotné databáze informací o chemických látkách ([5]);

10. zdůrazňuje, že jedním ze základních úkolů agentury pro nadcházející období bude i nadále provádění strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek ([6]), kterou Komise přijala dne 14. října 2020;

([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

([4]) https://echa.europa.eu/documents/10162/21877836/efsa-echa-position-paper-osoa_en.pdf/74b1ae31-290b-a608-85e9-05b340840b34#:~:text=We%20propose%20that%20%E2%80%9Cone%20substance,built%20around%20three%20main%20principles%3A&text=%2D%20Better%20coordination%20on%20or%20distribution,uses%20of%20the%20same%20chemical.

([5]) https://echa.europa.eu/documents/10162/29387629/annual_report_2020_en.pdf/09d078c5-ff40-6737-3e4c-41dea91a7738#:%7E:text=We%20note%20that%20the%20Agency's,final%20implementation%20rate%20of%2098.5%20%25, s. 63.

([6]) COM(2020) 667.

Výkonnost

11. konstatuje, že agentura přijala programový dokument na období 2020–2023, v němž jsou v souladu se strategickým plánem na toto čtyřleté období stanoveny cíle agentury, k nimž je připojen plán zdrojů do roku 2023 a pracovní program na rok 2020; konstatuje, že agentura splnila 194 z 210 opatření a výstupů stanovených v pracovním programu na rok 2020 a že hlavním důvodem nesplnění 16 opatření a výstupů byla pandemie COVID-19;

12. bere na vědomí závěry analýzy provedené agenturou, Komisí a sítí pro výměnu informací o scénářích expozice v rámci třetího přezkumu nařízení (ES) č. 1907/2006, podle nichž je třeba vyvinout další úsilí, zejména ze strany průmyslu;

13. konstatuje, že agentura i nadále spolupracuje se Společným výzkumným střediskem na vývoji referenčních dokumentů o nejlepších dostupných technologiích pro keramiku, textil, zpracování kovů a slévárny podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ([7]); bere na vědomí, že agentura ve spolupráci s členskými státy, Komisí a průmyslem vypracovala plán vývoje opatření č. 3 přezkumu nařízení REACH, jehož cílem je zlepšit proveditelnost a kvalitu rozšířených bezpečnostních listů;

14. bere na vědomí, že agentura úzce spolupracuje s dalšími unijními agenturami, jako je Evropský úřad pro bezpečnost potravin, Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí a Evropská agentura pro léčivé přípravky, a to prostřednictvím memorand o porozumění, s cílem zlepšit výměnu informací, dosáhnout lepšího vzájemného porozumění a případně uskutečňovat společné projekty; poukazuje na význam tohoto přístupu, jehož cílem je zajistit, aby činnosti jednotlivých agentur byly ve vzájemném souladu a aby byly splněny požadavky řádného finančního řízení; vítá sdílení služeb, například sdílení útvaru interního auditu agentury s Agenturou EU pro kosmický program, a vybízí ke spolupráci mezi agenturami Unie, kdykoli a kdekoli se k tomu naskytne příležitost;

15. bere na vědomí a vítá skutečnost, že 271 úplných kontrol souladu se týkalo 258 látek a že v roce 2020 bylo provedeno 76 cílených kontrol 44 látek;

16. vítá úsilí agentury o posílení, vyjasnění a urychlení procesu schvalování a přezkumu účinných látek s biocidním účinkem v rámci akčního plánu pro aktivní látky;

17. vítá analýzu agentury týkající se mikroplastů a jejich neúmyslného uvolňování do životního prostředí; souhlasí se závěrem, že celounijní zákaz podle nařízení (ES) č. 1907/2006 týkající se výrobků obsahujících záměrně přidané mikroplasty, které se při používání uvolňují do životního prostředí, je vhodným přístupem k řešení této otázky;

Personální politika

18. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2019 byl plán pracovních míst naplněn z 97,41 %, přičemž ze 463 míst dočasných zaměstnanců povolených v rozpočtu Unie (ve srovnání s 461 povolenými místy v roce 2019) jich bylo obsazeno 451; konstatuje, že v roce 2020 pracovalo pro agenturu také 122 smluvních zaměstnanců a 3 vyslaní národní odborníci;

19. vyjadřuje politování nad tím, že pokud jde o vyšší a střední řídící funkce, agentura uvádí, že 23 (76,6 %) míst je obsazeno muži a 7 (23,3 %) postů ženami a že ve správní radě je 14 míst obsazeno muži (37,8 %) a 23 postů ženami (62,2 %); konstatuje, že tato genderová nevyváženost přetrvává již dlouhou dobu; pokud jde o zaměstnance celkově, agentura uvádí, že zaměstnává 266 mužů (46,7 %) a 306 žen (53,3 %); žádá agenturu, aby v budoucnu aktivně zajišťovala vyvážené zastoupení mužů a žen na úrovni vedení agentury; znovu vyzývá Komisi a členské státy, aby při jmenování svých členů do správní rady agentury přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů;

([7]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17).

20. konstatuje, že agentura zavedla politiku boje proti obtěžování a související pokyny; bere na vědomí, že v zájmu propagace vhodného chování vedení agentury organizuje pro své zaměstnance schůzky s důvěrnými poradci;

21. zdůrazňuje, že zvláštní rozpočet na odbornou přípravu by měl zajistit, aby zaměstnanci agentury byli řádně vzděláváni, pokud jde o metodiky nového přístupu (NAMs), s cílem vytvořit interní kapacitu pro účinné řešení problému chemického znečištění a jeho nepříznivých účinků pomocí nejnovějších nástrojů ([8]) a koncepcí ([9]).

22. vítá úsilí vynaložené v rámci personální politiky na podporu práce na dálku a zdravého života a nadále vybízí agenturu, aby pokračovala v rozvoji dlouhodobého rámce politiky lidských zdrojů, který se zaměří na rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, celoživotní poradenství a profesní rozvoj, vyvážené zastoupení žen a mužů, práci na dálku, právo odpojit se při současném respektování rovnováhy mezi pracovním a osobním životem, zeměpisnou vyváženost a nábor a integraci osob se zdravotním postižením;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

23. vítá skutečnost, že agentura zveřejňuje na svých internetových stránkách životopisy všech členů správní rady a výborů, a to včetně těch předsedů výborů, kteří jsou zaměstnanci agentury, a výkonného ředitele a všech členů odvolacího senátu; vítá skutečnost, že pravidla agentury pro předcházení střetům zájmů se vztahují na celou dobu trvání pracovního poměru a že v zájmu zajištění nezávislosti jsou externí odborníci, kteří se podílejí na činnosti vědeckých výborů, správní rady a fóra o prosazování, prověřováni podle šesti cílených kritérií způsobilosti;

24. konstatuje, že v roce 2020 byl nahlášen jeden případ, kdy jeden ze zaměstnanců údajně čelil postihu za to, že své nadřízené upozornil na nesrovnalosti v určitém zadávacím řízení, přičemž jeho postih údajně spočíval v tom, že bylo nedoporučeno, aby mu byla o rok později prodloužena smlouva; konstatuje, že bylo provedeno nezávislé vyšetřování údajných nesrovnalostí v zadávacím řízení a že byla zachována anonymita původu obvinění; konstatuje, že při vyšetřování nebylo zjištěno, že by byly učiněny jakékoli kroky, které by byly v rozporu s ustanoveními finančního nařízení agentury nebo nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ([10]); konstatuje, že případ je považován za uzavřený;

Vnitřní kontrola

25. konstatuje, že v roce 2020 provedl útvar interního auditu Komise audit týkající se „prověřování a hodnocení integrované regulační strategie a analýzy možností regulačního řízení v roce 2020“, na jehož základě byla formulována tři důležitá doporučení: zlepšit plánování, monitorování a podávání zpráv o integrované regulační strategii, dokumentačních postupech a pracovních postupech pro přezkum a schvalování, přezkoumávat a zdokonalovat nástroje a dokumentovat interní procesy pro řízení připomínek příslušných orgánů členských států; konstatuje, že agentura se těmito doporučeními řídí a že dále zvažuje, jak řešit jedno dosud neprovedené opatření z následného auditu řízení výkonnosti uskutečněného v roce 2020, které souvisí s vymezením přístupu k reklasifikaci v případech, kdy nebylo splněno kritérium třetího jazyka;

26. konstatuje, že útvar interního auditu agentury provedl poradní audit „harmonizované klasifikace a označování“ a že hlavními doporučeními bylo přezkoumat potřebu, zaměření, formát a hloubku kontrol prováděných u návrhů na klasifikaci s cílem určit, zda jsou vhodné ke zpracování, dále snížit celkovou pracovní zátěž plenárního výboru při posuzování rizik, například díky častějšímu využívání pracovních skupin, analyzovat práci v souvislosti s harmonizovanými spisy týkajícími se klasifikace a označování (CLH) a společně s členskými státy přezkoumat mechanismy pro zvýšení dopadu procesu CLH;

([8]) https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/european-partnerships-horizon-europe/candidates-european-partnerships-health_en

([9]) https://ec.europa.eu/jrc/en/science-update/next-generation-risk-assessment-cosmetics

([10]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

27. konstatuje, že útvar interního auditu agentury provedl audit týkající se činností souvisejících s „žádostmi o povolení“, na jehož základě bylo vydáno šest důležitých doporučení: zdokonalit pracovní metody, zlepšit řízení znalostí a soudržnost, zkvalitnit mechanismy zpětné vazby, zajistit dostatečné zdroje pro sekretariát a výbory agentury, vyjasnit úlohy a povinnosti v rámci agentury a zvážit další zjednodušení postupů a zvýšení efektivity;

Reakce na onemocnění COVID-19 a kontinuita činností

28. konstatuje, že po vypuknutí pandemie agentura bez problémů přešla na systém, kdy velká část zaměstnanců pracuje z domova, pokračuje ve spolupráci s externími zúčastněnými stranami a přesunula činnost všech orgánů agentury on-line; konstatuje, že podle zprávy agentury vedl rychlý přechod k rozsáhlé dlouhodobé práci na dálku ke zvýšení pracovní zátěže oddělení agentury pro bezpečnost, mimo jiné proto, že ne všichni smluvní dodavatelé byli na práci na dálku připraveni, přičemž nejvyšší prioritou, která musela být splněna, bylo zavedení příslušných opatření; vyzývá agenturu, aby zavedená opatření a související rizika pro kontinuitu činnosti pečlivě vyhodnotila, a to i z hlediska kybernetické bezpečnosti;

29. s uspokojením konstatuje, že agentura spojila své síly s Komisí, aby pomohla členským státům a podnikům uvést na trh více dezinfekčních prostředků;

Další připomínky

30. bere na vědomí, že agentura se na začátku roku 2020 přemístila do nových prostor a že ve spolupráci s Helsinským sdružením záchranných služeb bylo uspořádáno školení požární bezpečnosti a evakuace, po němž v listopadu 2020 proběhla interní požární inspekce a evakuační cvičení; vítá skutečnost, že agentura navzdory podmínkám práce na dálku vypracovala nouzový plán pro novou budovu, který byl oznámen helsinským záchranným orgánům a díky němuž je návrat zaměstnanců do kanceláře možný i z hlediska bezpečnosti;

31. vyjadřuje politování nad tím, že agentura dosud nereagovala na doporučení orgánu příslušného k udělení absolutoria uvedená v jeho rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu agentury na rozpočtový rok 2019, pokud jde o proaktivní opatření a zdroje pro urychlení, zlepšení a vyčíslení snížení počtu zkoušek na zvířatech a nahrazení těchto zkoušek metodikami nového přístupu, a že v rámci agentury byl zřízen zvláštní tým pro ochranu zvířat a podporu metod, při nichž se netestuje na zvířatech;

32. konstatuje, že v rámci Evropské agentury pro léčivé přípravky působí pracovní skupina pro uplatňování zásad 3R („Replacement, Reduction and Refinement“ – náhrada, snížení a zdokonalení) v souvislosti s testováním léčivých přípravků stanoveným zákonem a že její strategie do roku 2025 zahrnuje značné úsilí v oblasti testování bez použití zvířat, a dále konstatuje, že Evropský úřad pro bezpečnost potravin zahrnul do oblasti působnosti svého Úřadu pro vědecké studie a identifikaci projektů vypracování plánu pro využívání metod bez použití zvířat, který by měl do roku 2027 běžným způsobem řešit mezery v údajích do roku 2027; vyjadřuje politování nad tím, že agentuře chybí podobné iniciativy, které by přispěly ke splnění cíle stanoveného v usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. září 2021 o plánech a opatřeních k urychlení přechodu na inovace bez používání zvířat ve výzkumu, zákonem vyžadovaném testování a vzdělávání ([11]);

33. konstatuje, že agentura přijala pracovní plán v oblasti životního prostředí na období let 2020 až 2022; konstatuje, že prioritou programu je dále snížit emise CO_2 z cestování a veřejných služeb a konkrétně snížit emise CO_2 v budovách o 20 %, emise z cestování (účastníci schůzí) o 75 % a z cestování (pracovní cesty) o 50 %;

34. vítá rozhodnutí agentury stát se klimaticky neutrální v souladu s cílem Unie v oblasti klimatu do roku 2030 a její ambici rozšířit environmentální certifikaci na systém Unie pro environmentální řízení podniků a audit;

35. konstatuje, že agentura v současné době spravuje největší databázi chemických látek, což umožňuje poskytovat transparentní informace o chemických látkách používaných v Unii; vítá úsilí agentury o zvýšení transparentnosti této databáze poskytováním podrobnějších informací jejím uživatelům a široké veřejnosti;

([11]) Dosud nezveřejněno v Úředním věstníku.

36. bere na vědomí, že agentura vynaložila zvláštní úsilí na propagaci v nejvýznamnějších sdělovacích prostředcích a podařilo se jí zvýšit svou viditelnost v médiích všeobecného zaměření; konstatuje, že zaměstnanci pokračovali v aktivním sdílení obsahu prostřednictvím svých vlastních sociálních médií a v roce 2020 dokázali oslovit téměř 3 miliony lidí;

37. vítá spolupráci agentury se společnostmi se sídlem ve Spojeném království na konci přechodného období, které následovalo po vystoupení Spojeného království z Unie, což přispělo k tomu, že nedošlo k významnému narušení trhu Unie;

38. zdůrazňuje, že je důležité zvýšit digitalizaci střediska, pokud jde o jeho vnitřní chod a řízení, ale také to, že je důležité zrychlit digitalizaci postupů; zdůrazňuje, že je třeba, aby byla agentura v tomto ohledu i nadále aktivní, aby se tak za každou cenu zabránilo vzniku digitální propasti mezi unijními agenturami; upozorňuje však na to, že je třeba přijmout veškerá nezbytná bezpečnostní opatření s cílem předejít jakýmkoli rizikům ohrožujícím on-line bezpečnost zpracovávaných informací; vyzývá agenturu k rychlejšímu vytvoření své politiky kybernetické bezpečnosti, aby tak mohla být předložena do 31. ledna 2023, a k tomu, aby podala v této věci zprávu orgánu příslušnému k udělení absolutoria;

39. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 4. května 2022 ([12]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([12]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0196.